Contributed by Jan Ploem
maandag, 06 mei 2002 -

Op maandag 6 mei ll. werd de flamboyante rechtse populist met vijf pistoolschoten vermoord op het Hilversumse mediapark, na een interview bij de Hollandse popzender 3FM. Welhaast symbolisch voor iemand die mediatiek optreden tot een kunstvorm verheven had. En meteen werden de Nederlanders wakker in een ander land. Nederland heeft haar eerste politieke moord in haar moderne geschiedenis.

Nog maar net bekomen van de presidentsverkiezingen bij onze zuiderburen, waar ook extreem-rechts de agenda -bij wijze van understatement- bepaalde, gebeurt het ondenkbare in een land waar de premier met de fiets naar het Torentje rijdt. Een politieke aanslag op de wel meest zonderlinge figuur in de rechts-extremistische portrettengalerij die Europa vandaag ontsiert. En uitgerekend in een land waar ook (weeral) ‘veiligheid’ één van de belangrijke verkiezingsthema’s is. Een cynicus zou kunnen denken ‘net nu het leuk begon te worden’. Want zowat de enigste verdienste van Fortuyn was dat hij intelligente keet wist te schoppen in zowat de saaiste democratie op dit halfrond. Een democratie die aan het verstikken is in haar consensusdenken, een consensus die overigens er uit bestaat ‘zaken te doen’. Politiek is in Nederland al meer dan 400 jaar het verlengstuk van handelsbelangen. Vandaag zit dat consensusdenken vervat in het Poldermodel, in Paars, in de Derde Weg.

En het moge meteen duidelijk zijn: vandaag wordt het proces gemaakt van het sociaal-liberalisme, van het onduidelijke samengaan tussen sociaal-democraten en liberalen. Het is tevens het proces van het postmodernisme, van ‘alles kan’, van ‘er zijn geen Verhalen meer’. De rekening hiervan wordt gepresenteerd door kiezers die om duidelijkheid vragen, die wel om een Verhaal schreeuwen. En extreem-rechts geeft dit Verhaal en die duidelijkheid in al haar simplisme. Appelerend op de onderbuik, op racistische en revanchistische sentimenten. Het hedendaagse fascisme maakt handig gebruik van het containerbegrip ‘onveiligheid’, waar ze inspeelt op angstgevoelens die leven bij brede lagen van ‘het volk’: angst voor petty crime, angst voor de job te verliezen, angst voor het pensioen, angst voor de gevolgen van de globalisering. Hegemonisch regeringslinks heeft, weze het nu in haar paarse of zachtroze variant, met een ongelofelijke dédain haar historische en organische achterban omtrent deze angstgevoelens en onzekerheden behandeld. Zowel in de intellectuele salons in Parijs als in de regenteske sociëteiten van ’s Gravenhage. Ze heeft haar publiek in de armen van lieden zoals een Fortuyn gedreven.

Extreem-rechts bestrijdt je in de gegeven omstandigheden niet met een geïsoleerde aanslag op individuen.Ten voorlopige titel bestrijdt je die met argumenten zoals Nederland Bekent Kleur, de antiracistische beweging aldaar, het stelt. En bij uitbreiding bestrijdt je extreem-rechts door een sociaal beleid die ingaat tegen neoliberale dogma’s, tegen ongelijkheid. De 32-jarige man die –bij de eindredactie van deze Rood- iets te maken zou hebben met de ‘linkse milieu-activisten’ volgens de Amsterdamse officier van justitie, bewijst de antifascistische beweging en de democratie wel een uiterst slechte dienst. Reeds enkele uren na de moord op Fortuyn waren er rellen rond het Binnenhof in Den Haag. Deze moord kan leiden tot hevige tegenreacties, tot een verdere polarisatie tussen autochtonen en allochtonen. En bovendien heeft extreem-rechts nu haar martelaar: de Lijst Pim Fortuyn heeft nu[1] al bij het uittredend kabinet-Kok aangedrongen dat de verkiezingen toch zouden plaatsvinden op 15 mei. Zij zullen garen spinnen bij deze aanslag.

Inmiddels heeft Nederland Bekent Kleur al aangekondigd dat de anti-racistische betoging op 11 mei te Rotterdam niet doorgaat. Om voormelde en begrijpelijke redenen: dergelijke demonstratie zou kunnen in een verkeerd keelgat schieten bij brede lagen van de bevolking. Misschien zou een grote en brede mobilisatie van de democratische en vooruitstrevende krachten ‘tegen politieke terreur en voor de democratie’ een alternatief kunnen zijn.

---

[1] Dit artikeltje werd geschreven op 7 mei, daags na de aanslag.